

Examenul național de bacalaureat 2023
Simulare județeană
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Varianta 1

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. **Nu** face parte din structura definiției:
 - a. definitul
 - b. definitorul
 - c. fundamentul definiției
 - d. relația de definire
2. Raționamentul „*Niciun student nu este elev, deoarece niciun elev nu este student*” este:
 - a. o obversiune
 - b. o conversiune simplă
 - c. o conversiune prin accident
 - d. un raționament deductiv mediat
3. Sunt în raport de contrarietate termenii:
 - a. număr par – număr divizibil cu doi
 - b. legal – ilegal
 - c. medic ortoped – medic cardiolog
 - d. promovat – nepromovat
4. Subiectul logic al propoziției „*Unele exerciții de la examenul de bacalaureat nu sunt dificile*” este:
 - a. unele exerciții
 - b. dificile
 - c. unele exerciții de la examenul de bacalaureat
 - d. exerciții de la examenul de bacalaureat
5. Printre regulile de corectitudine ale operației de clasificare se regăsesc:
 - a. regula raportului de opoziție între clase, regula omogenității, regula criteriului unic
 - b. regula raportului de ordonare între clase, regula consistenței, regula omogenității
 - c. regula raportului de identitate între clase, regula evitării circularității, regula omogenității
 - d. regula raportului de concordanță între clase, regula completitudinii, regula criteriului unic
6. Din punct de vedere extensional, termenul „*stol de rândunici*” este:
 - a. absolut, general, distributiv, precis
 - b. nevid, general, colectiv, precis
 - c. abstract, singular, compus, vag
 - d. compus, general, colectiv, vag
7. Operația logică prin care dintr-un set de propoziții inițiale, numite premise, este derivată o altă propoziție numită concluzie, se numește:
 - a. argumentare
 - b. inducție
 - c. deducție
 - d. clasificare

8. Într-un silogism:
- subiectul concluziei se numește termen major
 - subiectul concluziei se numește termen minor
 - termenul mediu este totdeauna subiect în premisa majoră
 - termenul mediu este totdeauna predicat în premisa majoră
9. Extensiunea termenului „*elev de liceu*” este formată din:
- totalitatea elevilor de liceu
 - totalitatea proprietăților elevilor de liceu
 - elevii de liceu promovați
 - totalitatea liceelor
10. Propoziția „*Toate păsările au corpul acoperit cu pene*” este:
- particulară negativă
 - particulară afirmativă
 - universală negativă
 - universală afirmativă

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât termenul A se află în raport de contradicție cu termenul B, termenul C se află în raport de încrucișare cu termenul A și în raport de opoziție cu termenul B. Termenul D este o specie a termenului B, iar termenul E este subordonat intersecției dintre termenii A și C.

1. Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**

2. Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E, care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera A, iar propozițiile false cu litera F):

- Unii A sunt B.
- Toți E sunt C.
- Unii B sunt C.
- Niciun A nu este C.
- Unii B nu sunt C.
- Toți A sunt D.
- Unii E sunt C.
- Niciun D nu este E.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate problemele cu grad ridicat de dificultate sunt greu de rezolvat.*
- Unele comportamente controversate nu sunt sancționate de lege.*
- Niciun elev premiant nu este leneș.*
- Unii oameni lipsiți de modestie sunt prezenți la evenimente caritabile.*

A. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, subalterna propoziției 1, contradictoria propoziției 2, contrara propoziției 3 și subcontrara propoziției 4. **8 puncte**

B. Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 3, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**

C. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei contrarei propoziției 3, respectiv, conversa subalternei propoziției 1. **6 puncte**

D. Doi elevi, X și Y, opinează astfel:

X: *Toate balenele sunt animale vertebrate, pentru că nicio balenă nu este animal nevertebrat.*

Y: *Întrucât toți sportivii cu rezultate remarcabile la concursurile internaționale sunt persoane perseverente, putem spune că toate persoanele perseverente sunt sportivi cu rezultate remarcabile la concursurile internaționale.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului Y. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: aee-1, eio-2.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență.

8 puncte

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns.

6 puncte

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția „*Unele ființe acvatice nu sunt pești*”.

6 puncte

C. Fie următorul silogism: „*Unele plante înfloresc toamna, întrucât crizantemele sunt plante și ele înfloresc toamna*”.

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

- 1. Termenul mediu este distribuit în ambele premise.
- 2. Concluzia silogismului este o propoziție particulară afirmativă.
- 3. Predicatul logic al concluziei este reprezentat de termenul „*plante*”.
- 4. Subiectul logic al concluziei este nedistribuit atât în premisă, cât și în concluzie.

4 puncte

D. Fie următoarea definiție:

„*Leul este regele animalelor*”.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată.

2 puncte

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „*leu*”.

4 puncte